

Doğal Gaz Piyasasında Bir Mücbir Sebep Olayı Olarak COVID-19

9 Nisan 2020

Güncel Gelişmeler

Yalnızca tek bir ülkeyi etkileyen yerel bir sorun olarak baş gösteren COVID-19 salgınının, dünya ekonomisi ve büyükten küçüğe her türlü işletme üzerinde birçok alanda olumsuz etkiler gösteren küresel bir krize doğru evrilmeye devam ettiğine şahit oluyoruz. Doğal gaz piyasası lisansları çerçevesinde doğal gaz sektöründe faaliyet göstermekte olan işletmelerin de (**Lisans Sahipleri**) salgından etkilenenler arasında yer aldığını görüyoruz.

2 Nisan 2020 tarihli bir önceki COVID-19 konulu yazımızda, salgının elektrik piyasası lisans sahiplerinin elektrik piyasası mevzuatı kapsamındaki yükümlülükleri üzerindeki etkilerinden bahsetmiştik. Elektrik piyasası lisans sahiplerinin ilgili mevzuat kapsamında uyması gereken süre sınırlamalarını hafifletme yoluna gittiğine şahit olduğumuz Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun (**EPDK**), doğal gaz ve petrol gibi diğer enerji piyasalarında da benzer önlemler alabileceğini öngörüyoruz. Bununla birlikte, elektrik piyasasındakilere benzer girişimler henüz doğal gaz piyasası için söz konusu olmasa da Lisans Sahipleri, Doğal Gaz Piyasası Lisans Yönetmeliği'nde (**Doğal Gaz Lisans Yönetmeliği**) halihazırda mevcut olan mücbir sebep hükümlerinden yararlanmayı değerlendirebilirler.

Mevzuat Uyarınca Mücbir Sebep Mekanizması

Doğal Gaz Lisans Yönetmeliği'nin, Lisans Sahiplerinin yükümlülüklerinin bir mücbir sebep olayından etkilendikleri ölçüde ertelenmesine veya iptal edilmesine olanak tanıdığını biliyor muydunuz? Doğal Gaz Lisans Yönetmeliği, daha önceki yazımızda ele aldığımız elektrik piyasası mevzuatının aksine mücbir sebep teşkil eden olayların ayrıntılı bir listesine yer vermemektedir. Bununla birlikte, Lisans Sahipleri, COVID-19 nedeniyle aşağıdaki koşulların sağlandığını ispat etmeleri halinde, mücbir sebep hükümlerinden yararlanma imkanı bulabilecektir.

Doğal Gaz Lisans Yönetmeliği'ne göre, bir olay veya durumun, mücbir sebep hali olarak kabul edilebilmesi için söz konusu olayın:

- Lisans Sahibinin gerekli özen ve dikkati göstermiş ve önlemleri almış olmasına karşın önlenemeyecek, kaçınılamayacak veya giderilemeyecek olması; ve
- Lisans Sahibinin ilgili mevzuat kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirmesini engeller nitelikte olması

gerekmektedir.

Bununla birlikte, bir mücbir sebep halinin meydana gelmesi, yasal yükümlülüklerin kendiliğinden askıya alınmasına veya iptal edilmesine imkan tanımamaktadır. Lisans Sahiplerinin mevzuat kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirmekten kaçınabilmeleri için, ilgili Lisans Sahibi'nin bireysel başvurusuna istinaden, EPDK'nın bu yönde bir karar alması gerekmektedir.

EPDK'ya Başvuru

Erteleme veya muafiyet gibi olanaklardan yararlanabilmek için, Lisans Sahiplerinin, mücbir sebep teşkil eden olayın gerçekleşmesini takiben 15 gün içinde EPDK'ya yazılı bir bildirimde bulunmaları gerekmektedir.

Lisans Sahibi, yapacağı bildirimde, aşağıdaki detaylara yer vermekle yükümlüdür:

- (a) mücbir sebebin başlama tarihi ve mahiyeti;
- (b) mücbir sebebin Lisans Sahibinin yükümlülüklerine olan etkileri;
- (c) mümkün olması halinde, mücbir sebebin etkilerinin tahmini giderilme süresi.

Bu bildirim üzerine, EPDK, ilgili Lisans Sahibinin yükümlülüklerine ilişkin bir karar vermek durumundadır.

Mücbir Sebebe Bağlanan Sonuçlar

Doğal Gaz Piyasası Lisans Yönetmeliğine göre, salgının Lisans Sahibinin yükümlülükleri üzerindeki etkisine bağlı olarak aşağıdaki çözümler uygulama alanı bulacaktır:

- (a) Yükümlülüklerin yerine getirilmesinin geçici olarak imkansızlaşması halinde: Lisans Sahibi, COVID-19 salgını sona erdikten sonra yükümlülüklerini yerine getirebilecek ise, EPDK yükümlülükleri ilgili mücbir sebep olayının etkileri ortadan kaldırılıncaya kadar erteleyebilecektir.
- (b) Yükümlülüklerin yerine getirilmesinin sürekli olarak imkansızlaşması halinde: Lisans Sahibi için belirli yükümlülüklerin yerine getirilmesi sürekli olarak imkansız hale gelirse, EPDK Lisans Sahibini bu yükümlülükleri yerine getirmekten muaf tutabilir. Ancak doğal gaz iletim ve dağıtım faaliyetleri, bu uygulamanın kapsamı dışında tutulmaktadır.

Değerlendirme

COVID-19'un doğal gaz piyasası üzerindeki olumsuz etkileri karşısında, Lisans Sahipleri kanuni yükümlülüklerinin yerine getirilmesi konusunda bir esnekliğe ihtiyaç duymaları halinde Doğal Gaz Lisans Yönetmeliği kapsamındaki mücbir sebep hükümlerinden yararlanmayı değerlendirebilirler.



Hakkı Gedik

Ortak

Tel +90 212 371 29 53

Mobil +90 549 480 15 35

hakki.gedik@gedikeraksoy.com



Umut Gürgey

Ortak

Tel +90 212 371 29 66

Mobil +90 549 480 15 37

umut.gurgey@gedikeraksoy.com



Utku Ünver

Kıdemli Avukat

Tel +90 212 371 29 78

Mobil +90 549 480 15 51

utku.unver@gedikeraksoy.com

Bu doküman genel olarak bilgi vermek amacıyla matuf olup, herhangi bir şekilde hukuki tavsiye yerine geçmemektedir.